

Sverigefinländarnas delegations uttalande år 2022

Sverigefinnarna är den största nationella minoriteten i Sverige och i Norden med över 730 000 personer i Sverige. Sverigefinländarnas delegation (delegationen) har i 22 år verkat för att synliggöra den nationella minoriteten och dess rättigheter samt för att sprida kunskap om sverigefinländarna och sverigefinnarna.

Tillsammans med våra medlemsorganisationer fortsätter delegationen att bedriva viktigt påverkansarbete. Vi upprätthåller det samhälleliga samtalet gällande minoritetsfrågor och vi sprider kunskap om minoritetsrättigheter.

Sverigefinländarnas delegations plenum vill särskilt lyfta följande väsentliga punkter:

1. Språk bör snarast införas som diskrimineringsgrund

Att språk inte har införts som diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen har vid upprepade tillfällen uppmärksammats av Europarådet som en brist i Sveriges minoritetsarbete. Delegationen välkomnar meddelandet från kultur- och demokratiministern Jeanette Gustafsdotter att frågan om att införa språk som diskrimineringsgrund ännu är under utredning, men detta är ett aktuellt problem och arbetet bör prioriteras.

Det är oacceptabelt att man ännu 2022 kan diskriminera skolbarn som väljer att tala finska med sina kamrater utan att Diskrimineringsombudsmannen på ett fullgott vis kan utreda detta.

2. En tillbakagång i finskspråkigt församlingsarbete i Svenska kyrkan

Det är med stor oro som delegationen mottagit uppgifter om en kraftig tillbakagång i det finskspråkiga församlingsarbetet i speciellt Göteborg men även i andra församlingar. Det finskspråkiga församlingsarbetet är av stor vikt för både den kulturella såväl som språkliga gemenskapen för den sverigefinska minoriteten. Att det nu finns tecken på att församlingar och pastorat kan komma att förhindra finskspråkiga från att aktivt delta genom att minska resurser i det sverigefinska arbetet är en stor förlust för den kulturella och andliga gemenskapen inom den sverigefinska minoriteten.

3. Bristen på effektiv tillsynsmyndighet

Delegationen ifrågasätter fortsatt lämpligheten av länsstyrelsen Stockholm som tillsynsmyndighet för det finska förvaltningsområdet. Med hänsyn till bristen på effektiva sanktionsmedel mot kommuner som inte lever upp till minoritetslagens krav är en effektiv tillsynsmyndighet vital för minoritetens möjlighet till fortlevnad och utveckling.

Delegationen efterfrågar en engagerad tillsynsmyndighet med minoritetsfrågorna i fokus, där det finns en verklig möjlighet att övervaka efterlevnaden av minoritetslagstiftningen på kommunal nivå, något vi av erfarenhet vet är begränsad vad gäller bland annat frågor inom rätten till det finska språket inom skolväsendet och äldreomsorg.

4. Växling av finskspråkig personal inom SVT

Delegationen är oroad av uppgifter som gör gällande att antalet finskspråkiga medarbetare inom SVT:s programproduktion minskar. Enligt uppgifterna sköts generationsväxlingen så att tidigare finskspråkiga programmedarbetare ersätts med svenskspråkiga. I och med att programtiden på finska ökar vore det rimligt att SVT utnyttjade den finskspråkiga språkkompetensen i Sverige.

5. AI och den digitala utvecklingen (text av Jarmo Lainio)

Europarådet förbereder ett ramverk för hur man förväntar sig att medlemsstaterna ska förhålla sig till artificiell intelligens, inklusive digitalisering av samhällsservice och -funktioner, i relation till minoritetsspråk.

Sverigefinländarnas delegation anser med anledning av detta att Sverige bör verka för att:

- inkludera nationella minoritetsspråk i forskning och studier av AI,
- skapa en strukturerad policy för bruket av AI inom områden som är väsentliga för den offentliga användningen av nationella minoritetsspråk, och
- inkludera stöttandet av nationella minoritetsspråk i sina policybeslut, sin lagstiftning och sina praktiker inom det digitala fältet.